

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 25 november 2020
Betreft Uitvoering van de motie Agnes Mulder c.s. over burgerpanels in het
klimaatbeleid

Ons kenmerk
DGKE / 20284029

Geachte Voorzitter,

Middels de motie Mulder c.s. (Kamerstuk 32813-578) heeft een brede vertegenwoordiging van de Tweede Kamer het kabinet opgeroepen om de toepassing van burgerpanels, ook wel burgerberaden of burgerfora (hierna: burgerfora), in het klimaatbeleid te onderzoeken. In deze brief zet ik uiteen op welke wijze ik uitvoering zal geven aan de motie en geef ik een korte inhoudelijke reactie op de strekking van de motie.

Open gesprek randvoorwaardelijk voor de energietransitie

Een open gesprek met een actievere betrokkenheid van burgers bij de besluitvorming over klimaatbeleid wordt door onder meer het Sociaal- en Cultureel Planbureau (SCP)¹ en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)² gezien als een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de energietransitie. Dit komt overeen met het belang van de betrokkenheid van burgers bij onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en). Grote betrokkenheid van burgers bij het klimaatbeleid draagt niet alleen bij aan het vergroten van maatschappelijk draagvlak voor de transitie, maar kan ook een manier zijn om mét de samenleving te komen tot nieuwe en innovatieve ideeën en deze te benutten bij het maken en uitvoeren van beleid.

Uitvoering van de motie Mulder c.s.

Zoals PBL constateert kan de betrokkenheid van burgers bij hun leefomgeving zich op vele manieren uiten³. De wijze waarop de betrokkenheid bij het klimaatbeleid kan worden vergroot dient dan ook integraal en op alle niveaus te worden gezien. Gelet hierop zal het burgerforum als instrument bekeken worden in de context van andere mogelijkheden, bijvoorbeeld inspraak en burgerinitiatieven, om burgerbetrokkenheid in het klimaatbeleid te vergroten.

Gezien de timing van dit onderzoek en de wens de resultaten te kunnen benutten bij de aankomende verkiezingen past een bescheiden rol voor het zittende kabinet.

¹ SCP (2020), *Klimaatbeleid en de samenleving*

² PBL (2020), *Balans van de Leefomgeving*

³ PBL (2020), *Maatschappelijke betrokkenheid bij de leefomgeving*

Daarom zal ik uitvoering geven aan de motie door een onafhankelijke expertcommissie te formeren met enkele academici en praktijkdeskundigen op het terrein van deliberatieve democratie, maatschappelijke dialoog en burgerparticipatie.

Opdracht aan de onafhankelijke expertcommissie

De in te richten expertcommissie wordt gevraagd een analyse uit te voeren naar instrumenten om de betrokkenheid van burgers bij (de besluitvorming over) het klimaatbeleid op nationaal, regionaal en lokaal niveau te vergroten. Hierbij wordt gevraagd om bestaande kennis en ervaring op het gebied van deliberatieve democratie te benutten. In deze analyse dient in elk geval te worden ingegaan op de mogelijkheid van een burgerforum op nationaal niveau en de mogelijke toepassing ervan op regionaal en lokaal niveau. De expertcommissie wordt gevraagd om in de eindrapportage aandacht te besteden aan een aantal internationale voorbeelden, de voor- en nadelen van verschillende instrumenten en de algemene randvoorwaarden voor succes van een burgerforum.

Verzoek aan de expertcommissie zal zijn om de antwoorden op bovenstaande vragen en eventuele aanbevelingen te rapporteren in een eigenstandige rapportage, die voor de verkiezingen van maart 2021 kan worden aangeboden aan de Tweede Kamer. Daarnaast wordt de expertcommissie verzocht om een apart deelproduct op te leveren waarmee handelingsperspectief wordt geboden voor lokale en regionale overheden die aan de slag willen met een burgerforum op lokaal of regionaal niveau.

Relevante ontwikkelingen en ervaringen

In het publieke debat neemt de belangstelling voor de toepassing van een burgerforum toe. Het burgerforum is een vorm van deliberatieve democratie waarbij een (vaak via loting geselecteerde en representatieve) groep burgers meepraat en adviseert over de toekomst van hun stad, regio of land. Het burgerforum kent vele mogelijke inrichtingsvormen, die allemaal hun eigen voor- en nadelen hebben. In opvolging van de motie Lintmeijer (Kamerstuk 34854-N) verkent het kabinet momenteel in brede zin hoe en onder welke voorwaarden een burgerforum kan worden ingericht. Op basis van de uitkomsten van die verkenning bekijkt het kabinet de mogelijkheid voor het instellen van een burgerforum. De Tweede Kamer wordt naar verwachting aan het eind van het jaar over de uitkomst van deze verkenning geïnformeerd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Daarnaast hebben ons omringende landen, zoals Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, het afgelopen jaar laten zien hoe een burgerforum in de praktijk kan worden ingevuld rond het thema klimaat en energietransitie. Zowel de uitkomsten van de bredere verkenning naar burgerfora als de ervaringen in het buitenland zullen bij de uitvoering van de motie Agnes Mulder c.s. worden betrokken.

Ik hoop en verwacht dat de rapportage van de onafhankelijke expertcommissie een belangrijke bouwsteen zal vormen voor het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij het klimaatbeleid. Ik verwacht dat de expertcommissie haar bevindingen begin maart met uw Kamer kan delen.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat